

ἐκείνου γέροντος, πολίτου καὶ πατριώτου, τοῦ λεληθότως καὶ ἐν ἀφανείᾳ κατὰ τὸ φιλοσοφικὸν παράγγελμα βιοῦντος, ἀλλ' ἀπειρών ἵππων δύναντι μορφωτικῆν κεκτημένου. Εὐρεθεὶς οὗτος μετὰ τὴν λήξιν τοῦ Ἱεροῦ Ἀγῶνος ἐν Χανίοις, ὅτε ὁ ἄρχων ἤδη τῆς Κρήτης Μεχμέτ Ἀλῆς τῆς Αἰγύπτου συνίστα ἐν τῇ νήσῳ τὰ ὑγειονομεία, συνεστάθη τῇ μερίμνῃ τοῦ Χίου ἐμπόρου Σπανοῦδῃ εἰς τὸν ἐν τῷ τότε μέγα δυνάμενον παρὰ Μουσταφᾶ πασᾶ τῷ Γκιρητλῆ λέβαντίνῳ ἱατρὸν καὶ σύμβουλον αὐτοῦ Καποράλαν, ὁ ὁποῖος εὐρῶν αὐτὸν ἱκανὸν καὶ ἄξιον, διώρισεν ὑγειονόμον ἐν τῷ λιμένι τῶν Σφακίων Λουτρῶ. Ἐκραγίσσης ὁμως τῆς τοῦ 1841 ἐπαναστάσεως (τῆς τῶν Χαιρετῶν), ἐπαύθη ὡς ὑποπτός καὶ οὕτως ἐπανῆλθεν εἰς Χανία καὶ διῆγε τοῦ λοιποῦ, ὡς ἐν τοῖς ἀνωτέρω ἐξετέθη. Ὑπηρετῶν δ' ἐν Σφακίοις ἐνυμφεύθη λαβῶν σύζυγον ἐκ τοῦ ἱστορικοῦ ἀπὸ ἐνετοκρατίας πολυκλάδου οἴκου τῶν Σκορδυλῶν, γυναῖκα ἀληθῶς ἀντιάνειραν καὶ πελωρίαν, αὐτὸς ὁ βραχύσωμος καὶ ὑποσχάζων τὸν ἕτερον τῶν ποδῶν ἐκ τῆς καταστροφῆς τῆς Χίου, πρὸς δὲ καὶ ὠραίαν, ἐξ ἧς ἐκτήσατο πολλὰ καὶ ὠραῖα θήλαα πρὸ πάντων τέκνα, ἐν οἷς καὶ ὁ φημιζόμενος νῦν ἐν Γαλλίᾳ δραματικὸς ποιητὴς υἱὸς αὐτοῦ Ἀλεξάνδρος. Ἀρξάμενος δὲ καὶ τοῦ πολυπαθοῦς καὶ δεινοῦ τριετοῦς ἐκείνου ἀγῶνος τῆς δυσμοῖρου καὶ παναπότμου νήσου τῷ 1866, μετῆνάστευσε καὶ ὁ πρεσβύτερος ἤδη Παρῶδης μετὰ τῶν ἄλλων Κρητῶν εἰς Πειραιᾶ, ἔνθα φαίνεται καὶ ἀπεθίωσεν.

Ὁ ἐν λόγῳ δὲ υἱὸς αὐτοῦ Ἀλεξάνδρος διδαχθεὶς ἐν Χανίοις τὰ πρῶτα γράμματα ὡς καὶ παρὰ τοῦ πατρὸς αὐτοῦ, κάτοχος δ' ὡς ἐμάθομεν καὶ τῆς Ἰταλικῆς γλώσσης ἱκανῶς, δὲν ἐπανῆλθεν εἰς Κρήτην, ἀλλὰ μετέβη εἰς Ἰταλίαν πρὸς σπουδὴν ἐπιστημονικὴν. Ἐκεῖ, ἐν Μεδιολάνοις πρὸ πάντων, εὐρίσκωμεν αὐτὸν τοὺς ὑστέρους τούτους χρόνους διαπρέποντα ἐπὶ μαθήσει καὶ ποιητικῇ μορφώσει. Καὶ ἐπόμενον ἦτο ὁ υἱὸς τοῦ Ἰωάννου Παρῶδου, ὁ ἐξ οὕτω μουσοτραφεὺς πατρός ἐκ παιδῶν ἐποικοδομούμενος, ἐὰν ὀψέποτε ἐτύγχανε τοιαύτης εὐκαιρίας, οἷαν προσεπόρισεν αὐτῷ ἡ ἐπανάστασις ἐκείνη τῆς Κρήτης, νὰ ἀποθῆ ὅ,τι ἐξαιρετὸν, ἀκρότης καθὰ παραδίδοται καὶ παρίσταται ἐν τοῖς ὁμοτέχνῳ αὐτοῦ, διότι ἀπέβη ποιητὴς δραματικὸς πρωτότυπος, ἀληθῆς ἐν τῇ ἀνθρωπίνῃ σκηνῇ δημιουργός. Καὶ ἤδη πλὴν ἄλλων προτέρων ἐν τῇ δυσχερεστάτῃ ταύτῃ σταδιοδρομῇ θριαμβῶν αὐτοῦ, οἵτινες ἐσημείωσαν τὴν ἀπὸ Μεδιολάνων καὶ Γενούης μέχρι Παρισίων ἀπὸ τινων ἐτῶν δραματικὴν αὐτοῦ πορείαν ἐσχάτως ἡ Γαλλικὴ Ἀκαδημία, διαθέτουσα τὸ βραβεῖον *Toirac* ὑπὲρ τοῦ ἀρίστου παρασταθησομένου ἐν τῷ Γαλλικῷ θεάτρῳ τὸ ἔτος 1893 δράματος, ἀπένειμεν αὐτὸ εἰς τὸν Ἑλληνα δραματογράφον Ἀλεξάνδρον Παρῶδην, βραβεύουσα τὸ ἐμμέτρως διεξαγόμενον αὐτοῦ πεντάπρακτον δράμα, «ἡ Βασίλισσα Ζουάννα». Οὕτω γενναῖα καὶ ἀδρᾶ πλειστάκις τὰ ἐκ τῆς μογοστόκου τῶν ἔθνικῶν ἐπαναστάσεως Εὐλειθυίας προφαινόμενα τέκνα, διότι αἱ τοιαῦται ἐπαναστάσεις τυγχάνουσι θεῖαι ἐν ἀνατροπαῖς δημιουργαί.

KIMON ANDREAΔΗΣ¹

ΣΤΡΑΤΙΩΤΙΚΗ ΜΥΘΙΣΤΟΡΙΑ

Η'.

Ἐπὸς καὶ παγερὸς βορρᾶς, ἐγείρων καὶ στροβιλίζων νεφέλας κονιορτοῦ, διελαύνει διὰ τῶν ὁδῶν τῶν Ἀθηνῶν συρίζων, καὶ κάμπτει τοὺς ἀπεξηραμένους κλάδους τῶν καρχακτικῶν δένδρων. Καὶ μαστιγούμενος ὑπ' αὐτοῦ ἀνέρχεται διὰ τῆς ὁδοῦ Νοσοκομείου, τῆς σημερινῆς ὁδοῦ Ἀκαδημίας, πρὸς τὸ ἐν Νεαπόλει γυμνάσιον εἰς ὑπολογαγός, κρατῶν ἀπὸ τῆς χειρὸς παιδίον δεκατετραετές.

Αἰσθάνεται παγωμένην τὴν χεῖρά του καὶ κύπτων πρὸς αὐτὸ μετὰ στοργῆς.

—Κρυόνεις πολὺ, τῷ λέγει, Νίκο, τρέμεις ἀγαπημένο μου παιδί!

—Ναί· πολὺ κρυώνω, κύριε ὑπολογαγέ.

— Δώσε μου νὰ κρατήσω τὰ βιβλία σου· κούμπωσε τώρα τὸ μανδύα σου, καλὰ. Σήκωσε καὶ τὸ γιακὰ. Ἔτσι περπάτει τώρα γληγωρότερα.

—Πολὺ καλὰ, κύριε ὑπολογαγέ.

—Πάλι, κύριε ὑπολογαγέ. Τὶ κακὸ ποῦ μοῦ κάνεις νὰ μὲ ὀνομάζης ἔτσι, ἀν ἤξερες! Γιατί, Νίκο μου, δὲν μὲ λὲς πατέρα σου; Ἄ! Νὰ τὸν ἄκουα αὐτὸ τὸ λόγο ἀπὸ τὸ στόμα σου, πατέρα, τί καλὸ ποῦ θὰ μοῦ ἔκανε στὴν καρδιά.

—Μὰ, ἀρῶ δὲν εἶσθε πατέρας μου, κύριε ὑπολογαγέ, πῶς νὰ σᾶς τὸ λέω; ψέμματα; Ἔτσι δὲν ἔχω τὸ θάρρος, πῶς νὰ σᾶς πῶ, δὲν μοῦ ἔρχεται.

—Ἄ! θὰ μοῦ τὸ ἔλεγες ψέμματα; Τότε καλλίτερα ποῦ δὲν σοῦ ἔρχεται νὰ μοῦ τὸ λὲς. Γιατί ποτέ, παιδί μου, δὲν πρέπει τὰ χεῖλη νὰ πλαστογραφοῦν τὴν καρδιά, ποτέ. Ὅλαις τοῦ κόσμου ἡ εὐεργεσίαις, ὅλη ἡ ἀγάπη, δὲν εἶναι, φαίνεται, ἀρκεταῖς γιὰ νὰ δώσουν στὸν ξένο αὐτὸ τὸ γλυκὸ ὄνομα τοῦ πατέρα. Ἐμένα ὁμως, ξέρεις, Νίκο, μοῦ ἔρχεται νὰ σὲ λέω παιδί μου, καὶ οὔτε μπορῶ νὰ σὲ φαντασθῶ ἄλλῳως. Γιατί μέσα σ' αὐτὸ τὸ ὄνομα κλείω ὅλη τὴν ἀγάπη, ὅλη τὴ λαχτάρα ποῦ ξεχειλίζει ἀπὸ τὴν καρδιά μου γιὰ σέ, σὰν νὰ μοῦ εἶχε δώσει ἀληθινὰ ὁ Θεὸς αὐτὴ τὴν εὐτυχία, σὰν νὰ ἦσαν ἀληθινὰ αἷμα τῆς καρδιάς μου.

Καὶ τοὺς λόγους τούτους ἐπρόφερε μετ' ἀρρήτου συγκινήσεως ὁ Κίμων, καὶ τὴν μορφήν του τὴν εὐγενῆ κατηύγαζεν ἡ στοργὴ καὶ ἐσκίαζεν ἡ μελαγχολία.

Τότε ὁ μικρὸς Νίκος βλέπων τὴν θλίψιν, ἡ ὁποία διεγύθη ἐπὶ τῆς φυσιογνωμίας τοῦ ὑπολογαγοῦ Ἀνδρεάδου, μὲ μειδιάμα ἀλλόκοτον, ἀνθρώπου ἠναγκασμένου νὰ ὑποχωρήσῃ εἰς ἀνόητον ἀδυναμίαν, ἀπήντησεν.

—Ἀρῶ αὐτὸ σᾶς εὐχαριστεῖ, τότε καὶ ἐγὼ εἰς τὸ ἐξῆς δὲν θὰ σᾶς κράζω ἄλλῳως, παρὰ μόνον πατέρα μου.

—Εὐχαριστῶ, ἀγαπημένο μου παιδί, εἶπεν ἐν ἐκστάσει εὐδαιμονίας ὁ Κίμων—Δὲν ἤξεύρεις πόσο

¹ Ἴδε σελ. 228.

καλό μου κάνεις ἔτσι· γιατί ἂν δὲν μὲ ἀγαποῦσες σὺ, ποῖόν θὰ εἶχα νὰ μὲ πονέσῃ στὸν κόσμῳ;

Καὶ ἐσπύγγισε δάκρυ χαρᾶς, ὑποτρέμων ἐν τῷ κανθῷ τοῦ ὀφθαλμοῦ του, χωρὶς διόλου νὰ προσέξῃ οὔτε εἰς τὸν τόνον τῆς ἀδιαφορίας, μεθ' ἧς ἀπήγγειλεν ὁ μικρὸς τὴν φράσιν ἐκείνην, οὔτε εἰς τὸ μειδιάμα τὸ στρυφνόν, μίγμα εἰρωνείας καὶ οἴκτου, οὔτε εἰς τὸ πλάγιον βλέμμα, τὸ ὁποῖον ἔσφιψε πρὸς αὐτὸν ὁ νεανίσκος, καὶ τὸ ὁποῖον ἐξέφραζεν εὐγλώττως ἄμετρον δυσφορίαν, ὡς νὰ ἔλεγε κατὰ διάνοιαν: Τί ἀνυπόφορος παραξενιαιὶς ποῦ ἔχει, Θεέ μου, αὐτὸς ὁ προστάτης μου!

Καὶ ἤδη ἔφθασαν πρὸ τῆς θύρας τοῦ γυμνασίου τῆς Νεαπόλεως.

—Νὰ προσέχῃς, Νίκο, εἰς τὸ μάθημά σου, καὶ νὰ μὴ στέκῃς εἰς τὸ δρόμῳ, ὅταν σχολάσῃς. Εἶναι ἐπικίνδυνον αὐτὸ μὲ τὸ βορριά ποῦ φυσάει. Ἔχω στρατοδικεῖον σήμερα καὶ δὲν θὰ ἠμπορέσω νὰ ἔλθω νὰ σὲ πάρω.

—Καλλίτερα, κύριε ὑπολοχαγέ, ἂ ὄχι, πατέρα μου, ἤθελα νὰ εἰπῶ. Γυρίζω μοναχὸς μου· μήπως εἶμαι κανένα μωρό; Καὶ ἐξολισθήσας μετ' αἰσθήματος ἀνακουφίσεως τῶν χειρῶν τοῦ Κίμωνος, εἰσώρμησεν ὁ μικρὸς εἰς τὴν αὐλήν, φωνάζων καὶ θορυβῶν, ὡς πτηνὸν ἀπολυτρωθὲν τοῦ κλωβοῦ.

Τίς εἶναι ὁ μικρὸς οὗτος τοῦ ὁποῖου τὴν ἀγάπην διψᾷ τόσον τοῦ Κίμωνος ἡ καρδιά; Ποῖαι περιστάσεις εἴλκυσαν τόσον τὴν ἀπομονωτικὴν ἐκείνην ψυχὴν πρὸς τὸ παιδίον αὐτό, παρὰ τοῦ ὁποῖου μετὰ τόσης συντριβῆς προσελιπάρει τὸν τίτλον τοῦ πατρός;

Πατὴρ του δὲν ἦτο, τὸ ἠκούσαμεν.

Ἀλλὰ τὸ ἠγάπα, δι' ὅλης τῆς δυνάμεως τῆς εὐγενοῦς καρδίας του. Ἐτρεψε δι' αὐτό, μετὰ τῆς περιπαθοῦς ἐκείνης στοργῆς, μεθ' ἧς περιβάλλει τις μονογενὲς τέκνον.

Πενταετὴς ἦτο ὅταν τὸ εἶδε τὸ πρῶτον. Ἦτο τὸ ἔτος 1858, ὁ δὲ Κίμων Ἀνδρεάδης ἀνθυπολοχαγὸς, μόλις ἀνακληθεὶς τότε ἀπὸ τῆς μεταβατικῆς ὑπηρεσίας, ἀπετέλει μέρος τῆς φρουρᾶς Ἀθηνῶν.

Παρὰ τὸν παλαιὸν στρατῶνα τοῦ πεζικοῦ καὶ ἐν τῇ αὐλῇ αὐτοῦ, εἶχον πῆξει μικρὸν ξύλινον παράπηγμα, ἐντὸς τοῦ ὁποῖου ἐργάζετο ὁ ὀπλοδιορθωτὴς τοῦ συντάγματος Δημήτριος Βερτῆς. Καὶ δὲν ἦτο μόνον τὸ ἐργαστήριον τοῦ λοχίου Βερτῆ, ἐντὸς τοῦ στενοῦ ἐκείνου παραπήγματος, ἀλλὰ καὶ ἡ κατοικία αὐτοῦ, ἡ στενὴ δηλαδὴ ἐκ δύο σανίδων κλίνη του, καὶ παρ' αὐτὴν ἡ κλίνη τοῦ μικροῦ Νίκου, τὸν ὁποῖον ἐξ οἴκτου φιλανθρώπου εἶχεν ἐπιτρέψει ὁ διοικητὴς εἰς τὸν ἀτυχῆ πατέρα νὰ ἔχη μεθ' ἑαυτοῦ ἐν τῷ παραπήγματι.

Διότι δὲν εἶχε μητέρα ὁ Νίκος. Ἡ μήτηρ του εἰς τοὺς σπασμούς τοῦ τοκετοῦ τοῦ παιδὸς τούτου εὔρε καὶ τοῦ θανάτου τοὺς σπασμούς.

Ἀπερίγραπτοι ἦσαν αἱ στερήσεις τοῦ πτωχοῦ ὑπαξιωματικοῦ, κατὰ τὰ πρῶτα ἔτη, ὅταν μόνος ἐν τῷ κόσμῳ, ἐστερημένος οἰκειῶν, μόνον ἔχων πόρον τὴν γλίσχρον τοῦ λοχίου ἀντιμισθίαν, ἀπέκοπτε τὸ

πλεῖστον αὐτῆς, ὅπως ἀναποκριθῆ εἰς τὰς δαπάνας τῆς διατροφῆς τοῦ ὀρφανοῦ παρὰ ξένης γυναικός. Ὅταν δὲ ἐγένετο πενταετὴς καὶ ἠδύνατο τότε οὗτος νὰ ἀναπληρώσῃ τῆς μητρὸς τὰς φροντίδας, τῇ ἀδείᾳ τοῦ διοικητοῦ του, τὸ παρέλαβε μεθ' ἑαυτοῦ εἰς τὸ παράπηγμά του. Αὐτὸς ἔκοπτε ἦτο καὶ μήτηρ καὶ πατὴρ τοῦ μικροῦ ἐκείνου ὀρφανοῦ.

Ὁ Ἀνδρεάδης πολλάκις ἴστατο βεμβός, προσβλέπων συμπαθῶς τὸν πατέρα τὸν ἐργαζόμενον ἐκεῖ, κῦπτοντα ἐπὶ τοῦ ἄκμωνος μὲ τὴν ῥίνην, ἢ τὴν σφύραν ἀνὰ χεῖρας, περιρροούμενον ὑπὸ ἰδρώτους, καμπτόμενον πλεῖστορον ὑπὸ τῆς ὀδύνης ἢ ὑπὸ τῶν κόπων· καὶ παρ' αὐτὸν τὴν χαρωπὴν μορφήν τοῦ πενταετοῦς Νίκου, παίζοντος καὶ κυλιόμενου παρὰ τοὺς πόδας τοῦ πατρός του, μὲ τὸ ἀμέριμον μειδιάμα, μὲ τὴν ἀφρόντιδα χαρὰν τῆς τρυφερᾶς ἡλικίας.

Διὰ τοῦτο ἄλλοτε εὗρισκε λόγον τινὰ παραμυθίας διὰ τὸν πατέρα, ἄλλοτε ἔφερε παίγιον ἢ γλυκίσμα διὰ τὸ μικρὸν, καὶ οὕτω ἢ ἐκ τοῦ παραπήγματος τοῦ ὀπλοποιοῦ Βερτῆ διέλευσις τοῦ Κίμωνος ἐκόμιζε πάντοτε τὴν χαρὰν εἰς τὸν μικρὸν, τὴν παραμυθίαν εἰς τὸν πατέρα.

Πάντοτε οἱ ἀτυχήσαντες ἐν τῷ βίῳ συμπονοῦν τοὺς δυστυχεῖς. Διέβλεπε δὲ ποιάν τινὰ ἀναλογία μεταξὺ τῆς τύχης του, καὶ τῆς τύχης τοῦ πτωχοῦ ἐκείνου ὑπαξιωματικοῦ, ἀπὸ μόνης τῆς ὑπάρξεως τοῦ ὁποῖου εἶχεν ἀναρτήσει· ὁ θάνατος τὸ μέλλον τοῦ μικροῦ ἐκείνου ὄντος.

—Τί θὰ ἐγένετο, Θεέ μου, διενεοῖτο πολλάκις, αὐτὸ τὸ παιδάκι, ἂν ἤθελε κλείσει τὰ μάτια ὁ πατέρας του;

Καὶ ὡς ἂν ἦτο πρόρρησις ὁ φόβος οὗτος τῆς συμπαθοῦς ψυχῆς του, δὲν ἐβράδυνε νὰ ἐνσκήψῃ ὁ κεραυνὸς ἐπὶ τοῦ ξυλίνου ἐκείνου παραπήγματος.

Πρῶτιαν τινὰ εἶδε πυκνὸν συνωστισμόν τῶν στρατιωτῶν πρὸ τοῦ οἰκίσκου τοῦ ὀπλοποιοῦ· ὁ δὲ ἐπιλογίας τοῦ λόγου τοῦ δραμῶν πρὸς αὐτὸν τοῦ ἀνήγγειλεν, ὅτι εἰσελθὼν ἐκεῖ δι' ὑπηρεσίαν εὔρεν αὐτὸν νεκρὸν καὶ τὸν μικρὸν Νίκον, ἐν ἀσυνειδησίᾳ τελεῖα τῆς συμφορᾶς, σείοντα τοῦ πατρός του τὸ λείψανον καὶ προσπαθοῦντα νὰ τὸν ἀρτυρίσῃ.

Ὁ ἱατρὸς τοῦ συντάγματος προσκληθεὶς ἐθεβάωσε θάνατον ἐκ κεραυνοβόλου ἀποπληξίας, ἀφ' ἐσπέρας ἐπελθόντα, καὶ μετὰ τινος ὥρας ἡ γῆ ἐδέχετο τὸ λείψανον τοῦ πτωχοῦ ὑπαξιωματικοῦ.

Τὸ μικρὸν ὀρφανὸν κλαῖον ὄχι διὰ τὸν θάνατον, τοῦ ὁποῖου καμμίαν δὲν εἶχε συνειδησιν, ἀλλὰ διότι ἐπλησίαζεν ἡ ἐσπέρα καὶ δὲν ἔβλεπε νὰ ἐπανέλθῃ ὁ πατὴρ του, ἐθώπευον, μετεβίβαζον ἀπὸ χεῖρός εἰς χεῖρα καὶ προσεπάθουν διὰ παντός τρόπου νὰ ἀπασχολήσουν οἱ ἄνδρες τοῦ στρατῶνος.

Ἄλλ' ἤδη ἐτίθετο μεταξὺ τῶν ἀξιωματικῶν τὸ πρόβλημα, τί θὰ γείνη ἢ ἐγκαταλειφθεῖσα αὕτη ἐξαιεὶς ὑπαρξίς.

Ὅταν ἡ φιλανθρωπία δὲν τρέχῃ πρὸς συνάντησιν τῆς δυστυχίας, ἀλλὰ τὴν εὗρισκῃ ὑπὸ τὴν στέγην τῆς, μεταξὺ τῶν ποδῶν τῆς, ὅταν τοιοῦτω τρόπῳ ἡ δυστυχία ἐπιβάλλεται εἰς αὐτήν, καὶ ἡ πρὸς αὐτὴν ἀρωγὴ λαμβάνῃ χαρακτηριστὰ ἀναγκα-

στικοῦ ἐράνου, γεννᾶται ἐν ἡμῖν αἴσθημα δυσφορίας, σχεδὸν μίσους κατὰ τοῦ πάσχοντος, ὡς ἂν ἤσκει ἐφ' ἡμῶν ἐκβίασιν ἢ ἀκουσία ἐκείνη δυστυχία.

Διότι τότε προβάλλεται τὸ δίλημμα ἢ νὰ ἀναλάβωμεν βάρη, τὰ ὁποῖα δὲν ἐπεζήτησαμεν, ἀπὸ οἰκτιρμονος ὀρυκτῆς τῆς ψυχῆς, ἢ νὰ πράξωμεν ἔργον ἀγριότητος, ἀπομακρύνοντες, ἀπωθοῦντες τὴν πάσχουσαν ὑπαρξίν, τὴν ὁποῖαν ἡ τύχη ἔρριψε πρὸ τῶν ποδῶν μας.

Οὕτω συνέβη καὶ ὡς πρὸς τὸ ναυάγιον τοῦτο, τὸ ὁποῖον ἐξέβρασεν εἰς τὴν αὐλὴν τοῦ στρατῶνός των ὁ ἄνατος τοῦ ὀπλοδιορθωτοῦ.

Τί νὰ τὸ κάμουν; Καὶ διατὶ ἡ τύχη τὸ ἔρριψεν εἰς βάρη αὐτῶν, πτωχῶν ἀξιοματικῶν, τοὺς ὁποῖους ἐκαμπτον καὶ συνέτριβον αἱ ἰδία αὐτῶν ὑποχρεώσεις;

Ἀπετάθησαν ἐντὸς τῆς ἡμέρας εἰς τὴν διοίκησιν τοῦ ἐκθετοτροφείου, ἀλλ' ἀπεκρούσθησαν, διότι δὲν ἦτο βρέφος τὸ ἐξαετὲς αὐτὸ παιδίον ἦτο πολὺ μεγάλον. Ἀπετάθησαν εἰς τὸ ὄρφανοτροφεῖον, ἀλλ' ἀπεκρούσθησαν ἐπίσης, διότι ἦτο πολὺ μικρόν, ἄλλως, τοῖς εἶπον, εἶχε συμπληρωθῆ ὁ ἀριθμὸς.

Καὶ συνεζήτητον ἐν κύκλῳ περὶ αὐτοῦ, ἀδημονοῦντες καὶ διάφοροι ἐπροτεινόντο γινῶμαι.

Ὁ δὲ Νίκος, τὸν ὁποῖον ἐκράτει εἰς τὴν ἀγκάλην του εἰς δεκαεὺς, ὡς νὰ εἶχε συνειδήσιν ὅτι ἐδικάζετο τὴν ὥραν αὐτὴν ἐν τῷ κύκλῳ τῶν ἀξιοματικῶν ἢ ὑπαρξίς του, τὸ μέλλον του, δὲν ἔκλαιε πλέον, ἀλλὰ σιωπηλός, ἀνήσυχος, περιέφερεν ἐπ' αὐτῶν περίφοβα βλέμματα. Τέλος ἐπεκράτησεν ἡ γνώμη νὰ δοθῆ δι' ἐράνου πρὸς διατροφὴν παρὰ τινι πτωχῇ οἰκογενείᾳ, ἐπὶ τρία ἢ τέσσαρα ἔτη.

— Καὶ ἔπειτα; ἠρώτησε δειλῶς ὁ Κίμων.

— Ἐπειτα; νόστιμο! ἔπειτα δέκα χρόνων παιδί! εἶναι πλεῖα ξεπεταχτάρι! ἤμπορεῖ νὰ φτερουγίσῃ. Δέκα χρόνων παιδί, κάτι μπορεῖ νὰ κάνῃ! βρῖσκει τὸ ψωμί του στὸ δρόμο, θὰ ζήσῃ.

— Μαύρη ζωὴ. Ποιὸς ξέρει, ἂν δὲν θὰ ἦταν ὀλιγώτερο δυστυχισμένο νὰ ἐχάνουνταν ἀπὸ τώρα.

Καὶ ἐνῶ διέτύπωνε τὴν πικρὰν αὐτὴν σκέψιν ὁ Κίμων, κατὰ παράδοξον τῆς εἰμαρμένης ὑπαγόρευσιν οἱ ὀφθαλμοὶ τοῦ μικροῦ, οἱ ὕγροι ὀφθαλμοὶ του, προσήλωσαν ἐπὶ τοῦ Κίμωνος βλέμμα βαθύ, περίλυπον, ὡς ἂν ἐζήτητον ἀπ' αὐτοῦ τὴν χάριν τοῦ μικροῦ τούτου καταδικίου τῆς Εἰμαρμένης.

Καὶ τότε χωρὶς μακρὰς σκέψεις, ὑπέκρινεν εἰς ἔλξιν ἀκαταμάχτητον ὁ Κίμων, ἐπλησίασε τὸν μικρὸν Νίκον καὶ τὸν ἔλαβεν εἰς τὴν ἀγκάλην του. Ἐνῶ δὲ οὗτος περιέβαλλε τὸν λαιμὸν του μὲ τὰς μικρὰς του χεῖρας, ἀποτεινόμενος πρὸς τὸν διοικητὴν καὶ τοὺς συναδέλφους του ὁ Ἀνδρεάδης:

— Μοῦ τὸ χαρίζετε, εἶπεν, ἐμένα αὐτὸ τὸ παιδάκι;

Εἶναι ἐπιβλητικὴ ἢ ἐπίδρασις εὐγενοῦς παραδείγματος. Ὅλων τὰς καρδίας κατέκλυσεν ἀγία συγκίνησις, ὅλων ὕγρανθησαν οἱ ὀφθαλμοί. Ἄλλ' αὐτὸς χωρὶς νὰ σταθῆ νὰ ἀκούσῃ τὰ συγχαρητήρια τῶν συναδέλφων του, ὤρμησε πρὸς τὸν οἰκόν του, κρατῶν ὡς τροφὸς ἐν τῇ ἀγκάλῃ του τὸ

ὄρφανόν, τοῦ ὁποῖου αὐτός, ὁ ἄγαμος ἀξιοματικός, θὰ ἦτο εἰς τὸ μέλλον ὁ πατήρ.

Ἐκτοτε ὁ Κίμων Ἀνδρεάδης δὲν ἦτο πλέον μόνος εἰς τὸν κόσμον. Ὑπῆρχεν ἐκεῖ εἰς τὸν τέως ἔρημον οἰκίσκον του, μικρὰ τὶς ὑπαρξίς τὴν ὁποῖαν νὰ ἀγαπᾷ, ἀνθρωπίνῃ ψυχῇ παρὰ τῆς ὁποῖας ἤλπιζε νὰ ἀγαπηθῆ καὶ αὐτός.

Ἀπὸ τῆς στιγμῆς ταύτης, καθ' ἣν ἡ Τύχη ὠδήγησε τὰ βήματά του πρὸς τὸ μικρὸν τοῦτο ὄρφανόν, ἄρχεται τῆς καρδίας αὐτοῦ ἡ ἱστορία. Ἡ Τύχη ἔγραψε τὴν πρώτην αὐτῆς σελίδα, ὁ ἀπόλυτος οὗτος τῶν ἀνθρωπίνων περιπετειῶν δημιουργὸς καὶ ρυθμιστής.

Ἡ φιλάνθρωπία καὶ ὁ οἶκτος ἀπετέλεσαν τὸ σπέρμα τοῦ δεσμοῦ τούτου· καὶ ἀπὸ τοῦ σπέρματος αὐτοῦ, κατὰ μικρὸν ἐβλάστησε καὶ ἀνεπτύχθη ἡ στοργή, στοργὴ ἀρρήτου τρυφερότητος διὰ τὸ ἀπόρριμμα τοῦτο τῆς Εἰμαρμένης, τὸ ὁποῖον περιεσυνέλεξεν.

Εἶναι ἀνυπολόγιστος, ἀστάθμιστος ἡ ἀγάπη τὴν ὁποῖαν ἐμπνέει εἰς τὸν εὐεργετοῦντα, ἡ παροχὴ μεγάλων ἀνεκτιμῆτων εὐεργεσιῶν, τόσῳ μᾶλλον φλογερά, ὅσῳ περισσότερον ἀσυνήθεις καὶ ἔκτακτοι αἱ εὐεργεσίαι.

Εἶναι πρὸς ὑμᾶς ἀπείρως πολῦτιμοι ἐκεῖνοι, τῶν ὁποῖων σώζετε τὴν ζωὴν, ἐκεῖνοι τῶν ὁποῖων δημιουργεῖτε τὸ μέλλον, ἐκεῖνοι τοὺς ὁποῖους ἀπὸ τῶν πρώτων βημάτων ποδηγετεῖτε, χειραγωγεῖτε, ἀναπτύσσετε, ἐκεῖνοι τοὺς ὁποῖους προάγετε καὶ στηρίζετε ἐν τῇ ὁδῷ τοῦ βίου. Καὶ ὅσον περισσότερον μογηθήσετε δι' αὐτούς, ὅσον περισσότεροι παλμοὶ ρόθων, ἀνησυχῶν, ἀθεθασιότητος, διασεισούν· τὰ στήθη σας, ὅσον περισσότερα δι' αὐτοὺς δάκρυα πλυμμυρήσουν τοὺς ὀφθαλμούς σας, τόσον τρυφερότερον τοὺς ἀγαπᾶτε, τόσον ὁ ὑπὲρ αὐτῶν πόνος σας εἶναι θερμότερος.

Ἀγαπῶντες αὐτοὺς ἀγαπᾶτε τὸ ἴδιον ὑμῶν ἔργον. Παρέχοντες ὅλην τῆς ψυχῆς ὑμῶν τὴν τρυφερότητα εἰς τὰ δημιουργήματά σας, ἑαυτοὺς ἀγαπᾶτε, καὶ, ἂν ἀνασκάψετε βαθέως ἐν τῇ ὑμετέρᾳ καρδίᾳ, θὰ ἀνεύρετε ἐν τῇ ἐξελίξει τῶν αἰσθημάτων τούτων τῆς ψυχῆς τὸ σπέρμα ἰσχυροῦ λανθάνοντος ἐγωισμοῦ.

Πόσον ἀγαπᾶται ἡ ἰδιοκτησία, πόσον λατρεύεται ἡ γῆ, ἡ λεπτή καὶ ἀχάριστος, τὴν ὁποῖαν αὐτός ὁ γεωργὸς ὁ ὀρεσίβιος δημιουργεῖ ἐκδραχίζων καὶ ὑψῶν τοίχους, ὅπως συγκρατήσῃ τὸ χῶμα, τὸ ὁποῖον ἐπὶ ἔτη μοχθῶν περισυλλέγει καὶ ἀποκαθαίρει! Καὶ ἀφ' ἑτέρου, πόσον ναρκωμένη εἶναι ἡ πρὸς τὴν ἰδιοκτησίαν στοργὴ καὶ ἡ φιλεργία, ἐκεῖ ὅπου ἀπλοῦται ἡ γῆ, γόνιμος, ζεῖδωρος, ἐριθιῶαξ, ὅπου δὲν ζητεῖ παρ' ἡμῶν, οὔτε πολλοὺς μόχθους, οὔτε μερίμνας.

Καὶ ἐξ ἄλλου, ὄχι ἀπὸ τῆς λεγομένης κραυγῆς τοῦ αἵματος, ἀλλ' ἀπὸ ταύτης τῆς ἀπόψεως, τῆς στοργῆς δηλαδή, ἣν ἐμπνέουν οἱ μόχθοι καὶ αἱ ὑπὲρ τῶν ἀγαπωμένων θυσίαι, ἀπὸ τῆς ἀπόψεως, ὅτι τὸ τέκνον εἶναι τοῦ πατρὸς τὸ ἐξάρτημα, ἐξηγεῖται ψυχολογικῶς τὸ μυστήριον τῆς ἀρρήτου στοργῆς τῶν γονέων πρὸς τὰ τέκνα, τοῦ ἀπλέτου φωτός, τοῦ ζωηφόρου θάλπους τῆς καρδίας τῶν γεννητόρων,

τῶν ὁποίων ἀντιθέτως, ὡχροτάτη ἀναύγεια, ἀσθενεστάτη ἀκτινοβολία εἶναι ἢ τῶν τέκνων πρὸς τοὺς γονεῖς στοργή (!).

Ὅλας τῆς ἀνέσεώς του τὰς ὥρας ἐδαπάνᾳ ὁ Κίμων εἰς τὰς εὐφροσύνας μερίμνας τῆς ἀναπτύξεως καὶ τῆς ἀνατροφῆς τοῦ θεοῦ τέκνου του· ὑπέστη δὲ τελείαν χαρακτήρος μεταλλαγὴν ἢ ψυχικὴ αὐτοῦ διάθεσις.

Εἶδεν ἀπομακρυνόμενον ἀφ' ἑαυτοῦ τὸ σκότος τοῦ κενοῦ, τὴν χρονίαν θλίψιν τῆς ἐρημώσεώς του. Οἱ πάγοι τῆς καρδίας του, τὴν ὁποίαν αἱ τῆς τύχης ἐναντιότητες εἶχον καταποήσει καὶ περισφίξει εἰς ἀπομονωτικὴν μισανθρωπίαν, ἐτάκησαν καὶ θάλλπος εὐφρόσυνον τὴν κατέκλυσεν.

Εἰς τὸν ἀντικειμενικὸν κόσμον δίδομεν πάντοτε τὸν τόνον καὶ τὴν χροιάν τῶν ἐνδοτέρων ἡμῶν ὑποκειμενικῶν συναισθημάτων. Εἶναι μελαγχολικὰ τὰ τοπία, ἐπὶ τῶν ὁποίων πίπτει ἡ σκιά τῶν μελαγχολικῶν ἡμῶν βλεμμάτων, καὶ ἡ αὐτὴ φύσις μειδίᾳ φαιδρὰ εἰς εὐτυχεῖς ὀφθαλμούς.

Ἦτο δὲ ἤδη εὐτυχὴς ὁ Κίμων ἐν τῇ πρὸς τὴν μικρὰν αὐτὴν ὑπαρξίν στοργῇ του.

Διὰ τοῦτο πᾶν ὅ,τι τὸν διέθετε πρὸς μελαγχολίαν καὶ ῥέμβην, ὅταν ἦτο μόνος ἐν τῷ κόσμῳ, παρίστατο ἤδη πρὸ αὐτοῦ ἰλαρόν, πλήρες φαιδρότητος. Ὁ οὐρανὸς τοῦ ἐφαίνετο γλυκυτέρου κυανοῦ χρώματος· πρώτην φορὰν ἐπρόσεξεν εἰς τὸ ἄρωμα τῶν ἀνθέων, καὶ ἀσυνειδήτως ἐτερέτιζε μελωδίας ἀσμάτων, αἱ ὁποῖα ἀφυπνίσθησαν, ἀπὸ τῆς ἀπωτάτης παιδικῆς ἡλικίας ὑπνώττουσαι ἐν τῇ μνήμῃ του.

Ἡ καρδιά αὐτὴ ἢ μέχρι τοῦδε κεκλεισμένη εἰς τὸν γέλωτα καὶ τὴν χαρὰν, ἐγένετο φιλόγελως καὶ φαιδρὰ. Ἦτο εὐτυχὴς παίζων ἐπὶ ὥρας μὲ τὸ μικρὸν του· αὐτὸς οὗτος ἐγένετο τότε παιδίον. Διότι, ὅταν ἀγαπῶμεν, ἢ ψυχὴ ἡμῶν παλινδρομεῖ καὶ μεταλαμβάνει τῆς ἡλικίας ἐκείνων οἱ ὁποῖοι κυριαρχοῦν ἐπ' αὐτῆς.

Τὰ ἔτη παρήρχοντο καὶ τὸ θετόν του τέκνον ἀνεπτύσσετο καὶ προώδευε.

Αὐτὸς ἦτο ὁ παιδαγωγὸς του, αὐτὸς ὁ πραγμασστής του, κατὰ πᾶσαν ἐσπέραν ἐπὶ ὥρας διδάσκων τὸν μικρὸν μετὰ τῆς ὑπομονῆς διδασκάλου ἐξ ἐπαγγέλματος. Ἐγέλων πολλάκις οἱ συνάδελφοί του, βλέποντες νὰ ὀδηγῇ ὡς τροφὸς εἰς τὸ σχολεῖον

¹ Ἀριστοτέλους, Ἠθικῶν Νικομαχείων I. VII. «... Οἱ δ' εὐ πεποιηότες φιλοῦσι καὶ ἀγαπῶσι τοὺς πεπονθότας, ὅπερ καὶ ἐπὶ τῶν τεχνιτῶν συμβαίνει· πᾶς γὰρ τὸ οἰκτεῖον ἔργον ἀγαπᾷ... Ὑπεραγαπῶσι γὰρ οὗτοι τὰ οἰκτεῖα ποιήματα, στέργοντες, ὡσπερ τέκνα. Τὸ γὰρ εὐ πεπονθός, ἔργον ἐστὶν αὐτῶν· τοῦτο δὲ ἀγαπῶσι μᾶλλον ἢ τὸ ἔργον τὸν ποιήσαντα. Ἐπι δὲ τὰ ἐπιπόνως γενόμενα πάντες μᾶλλον στέργουσιν, οἷον τὰ χεῖρα ἢ κτησάμενοι τῶν παραλαβόντων· διὰ ταῦτα δὲ καὶ αἱ μητέρες φιλοτεκνότεραι· ἐπιπονότερα γὰρ ἢ γέννησις».

«L' amour paternel ne diffère pas de l' amour propre. Ainsi un père ne sépare point l' idée d' un fils de la sienne. Du reste qu' on mette à la place de ce que je dis la sympathie ou le sang, et qu' on me face entendre pour quoi le sang ne parle pas autant dans les enfants que dans les pères». — Vauvenargues. De l' esprit humain XXXII.

τὸν Νίκον. ἐποπτεύων μετὰ τρόμου τὴν ἠθικὴν του διάπλασιν, καὶ οἱ διδάσκαλοι καὶ οἱ καθηγηταὶ τοῦ μικροῦ τὸν ἐβαρύνοντο ἐπὶ τέλους· τόσον ἦσαν πυκναὶ αἱ ἐπισκέψεις του.

Καὶ ὅταν ἠσθένει ὁ μικρὸς, ὅταν, ἄλλοτε ἐπὶ μῆνα ὁ τυροειδὴς πυρετὸς τὸν ἔσυρε πρὸς τὸν θάνατον, ἄλλοτε ἄλλαι τῆς παιδικῆς ἡλικίας κρίσιμοι νόσοι, πῶσάκις ἀπὸ τῆς διασώσεώς του ἀνήρτησε τὴν ἰδίαν αὐτοῦ ὑπαρξίν, πῶσας διήρχετο ἀγωνιώδεις νύκτας κύπτων ἐπὶ τῆς κλίνης του, μεταλλάσσων ἐπὶ τοῦ μετώπου του τοὺς μετὰ πάγου ἐπιδέσμους καὶ προσπαθῶν διὰ τῶν φιλημάτων του, διὰ τῆς πνοῆς του, νὰ μεταδώσῃ δρόσον εἰς τὰ φλεγόμενα ὑπὸ τοῦ πυρετοῦ χεῖλη τοῦ μικροῦ του!

Τότε, ὅταν ἐκινδύνευεν ἀπὸ στιγμῆς εἰς στιγμὴν νὰ ἴδῃ νεκρὸν τὸ θετόν του τέκνον, παγωμένον εἰς τὴν ἀγκάλην του, τότε διεγίνωσκε τὸ μέγεθος τῆς πρὸς αὐτὸν λατρείας του. Πόσα, παρακαλῶν τὸν Θεὸν ὑπὲρ τῆς διασώσεώς του, ἔχουν τότε δάκρυα, πῶς διέσειε καὶ τὸν ἰδικὸν του νοῦν ὁ λῆρος τοῦ μικροῦ του, πῶς παρέλυεν ἢ ἐνεργητικότης του, τὸ ψυχικὸν του σθένος, ὅταν τὸν ἐβλεπε βυθιζόμενον εἰς τὴν ἐκλυσιν ἐκείνην τὴν ληθαργικὴν, ἢ ὁποῖα τόσον προσομοιάζει τὸν θάνατον!

Καὶ ὅταν ἐν τῷ λήρῳ τοῦ πυρετοῦ του ἐναγκαλιζόμενος αὐτὸν τὸν ἀπεκάλει πατέρα καὶ τοῦ ἔλεγε πῶς δὲν μπορεῖ, πῶς θὰ πεθάνῃ, ὁποῖα ἀντίθετα κύματα ἀπογνώσεως καὶ εὐφροσύνης συναίμα ἐπληττον τὴν ψυχὴν του!

— Ὅχι, μικρὸ μου, δὲν ἔχεις τίποτα· δὲν θὰ μοῦ πεθάνῃς σύ· ἄκου λόγια; Καὶ ὕστερα τί θὰ μοῦ ἔμνε ἐμένα στὸν κόσμον; Καὶ θὰ σ' ἄφινε ὁ πατέρας σου νὰ πεθάνῃς; Ἄν εἶχε τίποτα τὸ παιδί του, θὰ ἤμπορούσε ὁ πατέρας νὰ τοῦ χαμογελά; Γιατί νά, τὸ βλέπεις, γελάω ἀπὸ χαρὰ πού εἶσαι καλλίτερα. Μεθαύριο θὰ σηκωθῆς, θὰ πηγαίνωμε στῆς ἐξοχαῖς, στὰ λουλούδια, ὅπου θέλεις, καὶ ὅ,τι μοῦ ζητήσης, νὰ ξέρης, θὰ εἶναι δικό σου μικρὸ μου, ὅ,τι θελήσης.

Καὶ ἐρρυπτε τοὺς λυγμούς του ὑπὸ ψευδὲς σαπρωδικῶν μειδίαμα.

Ἄλλ' ἐν τούτοις ὑπεχώρησεν ἢ νόσος καὶ αἱ ἡμέραι τῆς ἀναρρώσεώς του καὶ αἱ πρῶται ἔξοδοι, μὲ τὸν μικρὸν του Νίκον περιτυλιγμένον εἰς θερμὰ μάλλινα ἐνδύματα ἦσαν αἱ εὐτυχέστεραι ἡμέραι τῆς ταλαιπωρημένης τοῦ Κίμωνος ζωῆς.

Ἠγάπα ὑπερβαλλόντως τὴν θήραν καὶ τὴν ἀλιεῖαν ὁ Κίμων· καὶ αἱ ἐκδρομαὶ του ἀπετέλουν τὴν μόνην τέρψιν τοῦ βίου του. Ἄλλ' ὅταν ἀνεπτύχθη ὁ Νίκος, ὡστε νὰ δύναται νὰ ἀντέγῃ εἰς τὰς πορείας, νὰ ἦναι συνοδὸς του, ἢ ἐκ τούτων τέρψις ἦτο διὰ τὸν Ἀνδρεάδην ἀληθῆς παράδεισος.

Κατὰ τὰς ἐκδρομάς ταύτας, ἐν τῇ ἐρημίᾳ καὶ τῇ γαλήνῃ τῆς ἀγροίκου φύσεως, προσεπάθει νὰ μεταδίδῃ εἰς τὸ θετόν του τέκνον τὰς ποικίλας γνώσεις του, νὰ ἀναπτύσῃ τὸ πνεῦμά του, νὰ καλλύνῃ τὴν ψυχὴν του. Ἀφύπνιζεν ἐν αὐτῷ τὴν ἀντίληψιν τοῦ καλοῦ καὶ ἐκαλλιέργει τὴν καρδίαν του, ὅπως εἰσδέχεται τὰς εὐφροσύνας ἐντυπώσεις τῶν καλλονῶν τῆς φύσεως, τὰς συγκινήσεις τὰς

ἀρρήτους, αἰτινες πληροῦν τὴν ψυχὴν ἐν τῇ ἐρημίᾳ τοῦ δάσους, ἐν τῇ σιωπῇ τῆς νυκτός, ἐν τῇ γαλήνῃ τοῦ πελάγους.

Ὁ μόνος ἐφεξῆς τῆς ὑπάρξεώς του σκοπός, ἡ μόνη χαρὰ ἦτο ἡ διάπλασις τοῦ μικροῦ τούτου παιδός, τὸν ὅποιον τοῦ ἔστειλεν, ὡς ἔλεγεν, ὁ Θεός, διὰ τὰ τέμνη τὴν μόνωσίν του, διὰ τὰ φαιδρῶν τὸν βίον του.

Φύσις ποιητικὴ καὶ ἀβρὰ ὁ Κίμων, ἐν τῷ προσώπῳ τοῦ παιδός τούτου κατεσκεύαζεν ἰνδαλμα προσόμοιον τῇ ψυχῇ του· καὶ δὲν ἤννοει ὅτι ἔβλεπεν ἐν αὐτῷ, ὡς εἰς καθρέπτην, τῶν ἰδίων αὐτοῦ αἰσθημάτων τὴν ἀνατύγιαν. Καὶ τὸ ἰνδαλμα τοῦτο τὸ λάμπον ἐκ καλλονῆς, τὸ φιλοτέχνημα τὸ τέλειον, τὸ ὅποιον ὁ ἀριστοτέχνης οὗτος τῆς ψυχῆς ἐλάτρευεν, ὡς διὰ γλυφίδος, διὰ τῆς φαντασίας του τῆς ἀβρᾶς, τὸ περιέβαλλε καὶ τὸ ἐκόσμει, ὑπὸ τὸ κράτος ψυχικῆς ψευδαισθήσεως, δι' ἀπείρων φανταστικῶν ἀρετῶν.

Καὶ τοῦτο, διότι τὰ ἰσχυρὰ αἰσθήματα εἶναι ἰσχυρὰ, ὅχι ὡς ἐκ τῆς ἀληθοῦς καλλονῆς καὶ τοῦ μεγαλείου τοῦ ἀντικειμένου τὸ ὅποιον ἐμπνέει αὐτὰ, ἀλλ' ἕνεκα τῆς καλλονῆς καὶ τοῦ μεγαλείου τῆς ψυχῆς, ἐν τῇ ὁποίᾳ βλαστάνουν.

Ἄνευ τῆς ἐπιδράσεως τῶν αἰτίων τούτων ὁ Κίμων Ἀνδρεάδης ἤθελε διῶδει, ὅτι ἦτο πολὺ παράδοξος ὁ χαρακτήρ τοῦ παιδός τούτου.

Ἐδέχετο τὰς εὐεργεσίας, ὡς ὑποχρεωτικὰς διὰ τὸν προστάτην του, ὡς ἀπότισιν ἐπιβεβλημένης ὀφειλῆς, ψυχρῶς, ἀναισθητῶς. Τὰ ἀναρίθμητα δὲ δείγματα τῆς ἀγάπης τοῦ θεοῦ πατρός του ὅχι μόνον διωλιθθαινον ἐπὶ τῆς καρδίας του, ὡς ἐπὶ ἀδιαβρόχου ὑδάσματος τὸ ὕδωρ, ἀλλὰ τὸν ἐστενοχώρου, τῷ ἐπροξένουν κάματον.

Ποτὲ οἱ μεγάλοι ὀφθαλμοὶ του δὲν ὑψώθησαν πρὸς τὸν Κίμωνα ὕψοι, μετὰ τὴν φωτεινὴν ἐκείνην λάμψιν, τὴν ὁποίαν διαχέει ἐπὶ τοῦ βλεπόμενου ἡ εὐγνωμοσύνη καὶ ἡ ἀγάπη. Ποτὲ ἐν στιγμαῖς θλίψεων δὲν ἔσχεν ὁ Κίμων τὸ ἔρεισμα τρυφεροῦ λόγου, οὐκίης θωπείας. Ἦτο ψυχρὸς καὶ ἐπιφυλακτικὸς, ὡς αἰλουρος θωπευόμενος, καὶ ὡς αἰλουρος ἐπὶ τέλους βαρυνόμενος καὶ πλήττων. Ὁ διάλογός του πρὸ τοῦ σχολείου μετ' ἐκείνου, ὅστις εἶχε λάθει παρ' αὐτῷ θέσιν πατρός, ἦτο πιστὴ εἰκὼν τῶν ἐνδιαθέτων αἰσθημάτων του. Ἀλλὰ μὴ καταλογίσετε εἰς ἔλλειψιν διορατικότητος τὴν ἀμβλυωπίαν ταύτην τοῦ Κίμωνος. Ἡ καρδιὰ τοῦ ἰσχυρῶς ἀγαπῶντος συσκοτίζει καὶ ἀποναρκώνει τοῦ πνεύματος τὴν διαύγειαν, ἀντιδρᾷ διαρκῶς κατὰ τῆς κρίσεως, καὶ τὴν ἐξουδετερώνει.

Πολλάκις ἐν τούτοις ἐγίνετο φῶς ἐν τῇ διανοίᾳ τοῦ Κίμωνος. Πολλάκις τῆς ψυχῆς τοῦ παιδός τούτου ἡ ζήρασις καὶ ὁ χαρακτήρ ὁ ἄκαρδος προσέπιπτον εἰς τὴν ἀντίληψιν αὐτοῦ. Ἀλλ' αἱ ἐλαφρυντικαὶ περιπτώσεις ἦσαν πάντοτε πρόχειροι, καὶ προθύμως πάντοτε ἐδημιούργει ὑπὲρ αὐτοῦ δικαιολογίας. Καὶ ὅταν ἐπέθετο, ὅτι τὸ ἠδίκησε τὸ θετὸν του τέκνον, ὅτι τὸ παρενόησε, τοῦτο δὲ καὶ συνέβαινε διαρκῶς, ἐπολλαπλασιαζόντο τότε θερμότερα τῆς ἀγάπης αὐτοῦ αἱ ἐκδηλώσεις.

Διότι ἀναπηδοῦν πάντοτε θερμαί, ἀνεξάντλητοι πάντοτε, τῆς συγγνώμης αἱ πηγαί, ἀπὸ τοῦ βάθους ἀγαπώσεως καρδίας.

[Ἔπεται συνέχειαι]

EMMANOYHΛ Σ. ΛΥΚΟΥΔΗΣ

Ἡ ΕΟΡΤΗ ΤΟΥ ΣΥΖΥΓΟΥ

Λουλούδια παντοῦ χυμένα. Πρόσωπα γελαστὰ πηγαίνου καὶ ἔρχονται· ἡ οἰκοδόποινα, ἀφ' ἧρριψε μιὰ συμπληρωματικὴ ματιὰ εἰς ὅλα καὶ ἐφάνη εὐχαριστημένη, κλείεται στὸν κοιτῶνά της νὰ στολισθῇ καὶ νὰ γείνη πολὺ ὠραία, μὰ πολὺ ὠραία σήμερον γιὰ τὴν ἑορτὴ τοῦ συζύγου της. Πρὶν νὰ φύγῃ, γυρίζει τὴν ὑγρὴ ματιὰ της καὶ βλέπει στὸ τραπέζι, ἐμπρὸς στὸ πιάτο τοῦ συζύγου της, μικροῦλα ἀνθοδέσμη ἀπὸ ἀγροτικά λουλούδια.

Ξεύρει πῶς αὐτὴ ἡ ἀνθοδέσμη, θὰ τὸν συγκινήσῃ πολὺ. Κάθε λουλουδάκι ποῦ ἔκοπτε τὸ παχουλὸ χεράκι της, τὰ χεῖλη της ἐψιθύριζαν καὶ μιὰ εὐχὴ ἀληθινή, μέσ' ἀπὸ τὰ φυλλοκάρδια βγαλμένη. Τὰ σὺναζε στὴν κορφή τοῦ βουνοῦ.

Ἀμὲ ὁ φάκελλος ὁ πέτσινος ποῦ τοῦ τὸν κέντησε μὲ τὴν τέχνη! Κάθε βελονιά ἔχει καὶ τὴν ἱστορίαν της.

Καὶ οἱ παντοῦφλες ποῦ τοῦ κέντησε ἡ Πάνθηια, μὲ τὰ μικρὰ χεράκια της! Καὶ τὸ ποιημάκι ποῦ ἔγραψε ὁ Τοτός! Θὰ γείνη ποιητὴς αὐτὸ τὸ παιδί! Ἄ... νὰ τὸ ἰδῆτε. Καλὲ μὲ τί καρδιὰ γραμμένο!! σωστὸ ἀριστοτεχνηματάκι! Θὰ τοῦ τὸ διαβάσῃ στὸ τραπέζι.

Ἦγχε τὸ πρωὶ ὁ Κωστάκης νὰ φέρῃ τὸν πατέρα του. Ἔχουν πολλοὺς ξένους· ἔβαλαν τόσα ξύλα στὴ μέση τοῦ τραπέζιου (γιατὶ ἀνοίγει σὲ τέτοιαις περιστάσεσι) καὶ ἐνῶ σκλάβωσε ὅλη τὴν τραπέζαριαν, τῆς φαίνεται μικρὸ.

Μόλις πρόφθασε νὰ στολισθῇ καὶ νὰ τοποθετήσῃ τὸν κεντημένο φάκελλο ἐπάνω στὸ γραφεῖο τοῦ Κωστάκη, γιὰ νὰ κυπήσῃ πρῶτος-πρῶτος στὰ μάτια του καὶ ἦλθαν οἱ παπᾶδες τῆς ἐκκλησίας.

Ὁ προϊστάμενος, ἐνῶ τοῦ φιλοῦσε τὸ χερί, τῆς ἔδωκε τὸ ὕψωμα γιὰ τὸν Κωστάκη καὶ ἄρχισαν νὰ μιλοῦν γιὰ τὸν ἱεροκήρυκα καὶ τὰ θέματά του. Μ' ἓνα νεῦμα, ἡ δούλα κατάλαβε, πῶς εἶνε ὦρα γιὰ γλυκὸ καὶ φέρνει ἀσημένιο δίσκο μὲ δυὸ εἰδῶν γλυκὸ καὶ μέσα σὲ κρυστάλλινα ποτηράκια κακάο. Σὲ λίγο, φέρνει καὶ τὸν καφέ μὲ ὠραία τούρτα (ἐργόχειρο δικό της) γιὰ βούτημα.

Πῶς τὸν ἀγαπᾷ αὐτὸν τὸν παπᾶ ἡ Θεοδώρα!! Αὐτὸς τὴν στεφάνωσε καὶ αὐτὸς βάπτισε τὰ παιδάκια της.

Ἔρχονται ἄλλοι φίλοι, ἄλλαις φιληνάδες καὶ κρυφοκαμαρώνουν τὴν ὠραία φρεσιὰ της καὶ τὴν τάξι τοῦ σπιτιοῦ της. Πάγει σὰν βολόγι τὸ σπίτι της. Καὶ σ' ὅλα ἐκείνη ἐπιστατεῖ.

Σταμάτησε ἓνα ἀμάξι· καὶ ἡ Θεοδώρα τρέχει κάτω στὴν αὐλή. Βοηθεῖ τὸν πεθερό της νὰ καταβῇ ἀπὸ τὸ ἀμάξι· καὶ φιλεῖ μὲ στοργὴ τὸ χερί του,